

artık biliyorsunuz

Türkçe Anadili Ders Kitapları Üst Düzey Bilişsel Becerilerin Gelişimini Ne Oranda Sağlayabilmektedir?

Doç. Dr. Kutlay Yağmur / Cito Türkiye Bilim Kurulu Üyesi

Öğretim programlarının en önemli boyutlarından birisi ders kitaplarıdır. Özellikle dil gelişimi açısından bakıldığında Türkçe ders kitapları, örnek metinlerin öğrenci ile bulunduğu bir kaynaktır. Ders kitaplarında kullanılan metinlerin anlam örgüsü, sözcük dağılımı ve dilbilgisel yapısı öğrencilerin yaş ve bilişsel düzeylerine uygun nitelikte olmalıdır. Dil, düşüncenin ve yaşanan kültürün kalıbı olduğu için, dil öğretimi diğer alanlardan oldukça farklıdır. Her şeyden önce, dil her türlü öğrenmenin temelindedir. Öğrencinin Türkçe dil becerisi ne kadar gelişkinse diğer derslerdeki başarısı da o oranda yüksek olacaktır. Dil gelişimi ve kavram gelişimi el ele gittiği için zengin kavram gelişimi farklı alanlardaki öğrenmeyi destekleyecektir. Mevcut Türkçe eğitim programlarındaki kazanımlarda, üst düzey bilişsel becerileri geliştirme açısından eksiklikler vardır. Türkçe kazanımları doğrultusunda geliştirilmiş olan Türkçe ders kitapları da öğrencilerin bilişsel becerilerini geliştirmesini sağlayabilecek nitelikte değildir. Cito Türkiye çalışmaları kapsamında yürütülen Cito Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi Türkçe sonuçları öne sürülen savları destekler niteliktedir. 20 farklı ilde 42.000 öğrencinin katılımıyla, 1 ve 5'inci sınıflarda yapılan testlerin sonuçları Türkçe dil becerilerinin istenilen düzeyde gelişmediğini göstermektedir. Bu tebliğde Türkçe programında belirtilen kazanımlar kısaca değerlendirildikten sonra, ders kitaplarının kazanımlara uygunluğu tartışılacak ardından da Cito Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi kapsamında alınan Türkçe okuma becerilerinin yıllara göre gelişimi değerlendirilecektir.